

AKYn teemat ja toimenpiteet yksinyrittäjyyden vahvistamiseksi

Yrittäjän turva

Mahdollistetaan yrittäjä- ja palkkatyön samanaikainen vakuuttaminen ihmiselle joka tekee molempia joko samanaikaisesti tai vuorotellen, ottamalla käyttöön joko yhdistelmävakuutus tai mahdollisuus olla jäsenenä kahdessa kassassa samaan aikaan.

Toteutetaan eläkejärjestelmän kokonaisuudistus, ehkäistään alivakuuttaminen ja parannetaan sitä kautta yrittäjän eläketurvaa.

Monimuotoinen yrittäjyys

Selkeytetään pää- ja sivutoimisen yrittäjyyden rajat, jotta määritelmä yrittäjä/ei-yrittäjä olisi sama riippumatta asiaa käsittelevästä viranomaisesta.

Selkeytetään alustojen kautta työskentelevien asema.

Hyödynnetään nykyistä laajemmin tulorekisterin tietoja.

Yritysten kasvu ja omistajanvaihdokset

Helpotetaan ensimmäisten työntekijöiden palkkaamista purkamalla esteitä ja pienentämällä riskejä kannustimia lisäämällä, esimerkiksi rekrytointituki. Käytetään TE-toimistoja apuna rekrytointiosaamisen lisäämisessä.

Tuetaan kasvua nostamalla Finnveran yrittäjälainan 100 000 euron enimmäismäärää merkittävästi. Toteutetaan businessenkeleiden rinnalle kanssasijoitusrahasto myös yksityissijoittajille, jotta nämä voivat osallistua myös pienillä summilla.

Helpotetaan yksinyrittäjien omistajanvaihdoksia (myös sukupolvenvaihdokset) helpottamalla potentiaalisten ostajien ja myyjien kohtaamisia sekä lisäämällä omistajanvaihdoksiin liittyvää tietoisuutta ja osaamista (mm. yrityksen arvon määrittäminen).

Palkkatyön ja yrittäjyyden yhdistäminen helpommaksi: mahdollistetaan eri rooleissa tehdyn työn samanaikainen vakuuttaminen ja yhtenäistetään määritelmät ja niiden tulkinnat

Tulevaisuudessa yhä useammat yhdistävät palkkatyötä ja yrittäjyyttä tekemällä näitä joko vuorotellen tai samanaikaisesti. Sivutoiminen yrittäjyys on ollut jo pidempään kasvussa muun muassa laskutuspalveluiden kautta tehtävän työn lisääntymisen myötä. Tulevaisuudessa perinteisten työnteon muotojen rinnalle tulevat myös alustatalouden tarjoamat mahdollisuudet.

Työelämän muuttuessa myös työttömyysturvajärjestelmään tulee tehdä muutoksia, joilla otetaan nykyistä paremmin huomioon erilaiset työnteon muodot, kannustetaan itsensä työllistämiseen pää- tai sivutoimisesti sekä mahdollistetaan joustavat siirtymät yrittäjästä palkansaajaksi ja päinvastoin.

Määritelmät ja niiden tulkinnat yhtenäisiksi

Erityisen tärkeää on yrittäjä/palkansaaja-asemien välisen raja-aidan madaltaminen, jotta siirtyminen roolista toiseen olisi helpompaa ilman että menettää etujaan ja sosiaaliturvaansa. Nykytilanteessa iso ongelma on eri hallinnonalojen yrittäjämääritelmien erilaisuus. Lisäksi eri alueilla ja jopa eri virkamiesten kesken tulkinnat vaihtelevat, vaikka määritelmät ja niiden noudattamisohjeet olisivat samat. Erilaiset tulkinnat luovat epävarmuutta ja liian tiukka tulkitseminen yrittäjäksi vaikeuttaa sivutoimiseksi yrittäjäksi ryhtymistä.

Suomessa tulee hyväksyä ns. "sekakäyttö" eli se, että henkilö voi olla samaan aikaan sekä palkansaaja että yrittäjä. Nykytilanne on pikemminkin niin, että jos on sekakäyttäjä, menettää kumpaankin statukseen liittyvät edut ja sosiaaliturvan. Käteen jää yrittäjäriski, mutta ei palkansaajan työsuhdeturvaa.

Mahdollistettava palkka- ja yrittäjätöiden samanaikainen vakuuttaminen

Nykyinen sosiaaliturvajärjestelmä ei tunnista muuttuneita työn tekemisen tapoja eikä se mukaudu tarpeeksi tehokkaasti muutokseen. Siirtyminen palkansaajasta yrittäjäksi ja päinvastoin tulee lisääntymään entisestään eikä tiukka jakolinja palkansaaja- ja yrittäjästatuksen välillä vastaa tätä tilannetta. Sosiaaliturvajärjestelmän tulisi tunnistaa tämä muutos ja toimia yksilön kannalta mahdollisimman joustavasti yrittäjä- ja palkansaajastatuksen rajapinnassa.

Yhtenä osana muutosta tulee mahdollistaa yrittäjänä ja palkansaajana tehdyn työn samanaikainen vakuuttaminen työttömyyden varalle. Yhtenä keinona tähän on tarjottu valmisteilla olevaa yhdistelmävakuutusta. Se on askel oikeaan suuntaan, mutta kahden järjestelmän väliin jäävien aukkojen paikkailun sijasta tulisi yhdistää palkansaajan ja yrittäjän työssäoloehdot ja työttömyysturvajärjestelmät, jolloin työttömyysturva kummassakin roolissa määräytyisi yhtenäisin perustein vakuutettujen tulojen mukaan.

Vakuuttamisen tulee edelleen olla vapaaehtoista ja henkilö voi itse valita, vakuuttaako itsensä molemmissa, vain toisessa tai ei kummassakaan roolissa.

Nyt olisi jo aika hyväksyä se, että työelämä on jo muuttunut ja muuttuu edelleen kiihtyvällä vauhdilla. Lakien ja tulkintojen pitäisi muuttua työelämän mukana.

Turvataan yritysten kasvu ja jatkaminen tukemalla kasvua sekä lisäämällä omistaja- ja omistajanvaihdososaamista

Kasvu on Suomen menestyksen avaintekijä

Suomen menestyksen kannalta on oleellista, että meillä on erityisesti kasvuun ja kansainvälisille markkinoille tähtääviä yrityksiä. Yrittäjyys onkin kasvu- ja työllisyysvaikutuksiensa vuoksi suomalaisen hyvinvoinnin avaintekijä. Suomalaisten yritysten kansainvälinen menestys syntyy korkeasta osaamisesta sekä riittävästä kyvystä ja mahdollisuuksista lähteä laajentumaan kansainvälisesti.

Tukemalla yritysten oman pääoman kerryttämistä ja taseen vahvistamista luodaan edellytykset kasvuyrittäjyydelle. Verotuksen tulee kannustaa ottamaan riskiä ja kasvattamaan yritystä, ja sen on oltava kannustavaa myös osaamisintensiivisille ja aloittaville yrityksille, joilla on niukat nettovarot.

Kasvuun tarvittavan pääoman saamisen helpottamiseksi toteutetaan kanssasijoitusrahasto businesskeleiden rinnalle myös yksityissijoittajille, jotta nämä voivat osallistua pienillä summilla. Lisäksi nostetaan Finnveran yrittäjälainan 100 000 euron enimmäismäärää merkittävästi.

Helpotetaan ensimmäisten työntekijöiden palkkaamista purkamalla esteitä ja pienentämällä riskejä lisäämällä kannustimia, esimerkkinä rekrytointituki. Käytetään TE-toimistoja apuna rekrytointiosaamisen lisäämisessä.

Onnistuneet omistajanvaihdokset luovat kasvua

Helpotetaan yksityisrittäjien omistajanvaihdoksia (myös sukupolvenvaihdokset) helpottamalla potentiaalisten ostajien ja myyjien kohtaamisia sekä lisäämällä omistajanvaihdoksiin liittyvää tietoisuutta ja osaamista (mm. yrityksen arvon määrittäminen).

Muodostetaan oppilaitosten ja korkeakoulujen yhteyteen lisää Jatkajakouluja, joissa luopuva yrittäjä ja potentiaalinen jatkaja voisivat kohdata ja joissa voitaisiin tarjota erityisosaamista omistajanvaihdoksiin liittyen.

Tietoisuuden lisääminen ei yksin riitä vaan tarvitaan myös kannusteita. Luovutaan perintö- ja lahjaverotuksesta yrityskauppojen yhteydessä Ruotsin mallin mukaisesti. Tämä sujuvoittaa etenkin sukupolvenvaihdoksia.

Selvitetään myös mahdollisuus listaamattomien yritysten uudelleensijoitettavien voittovarojen luovutusvoittoverotuksen lykkäämiseen. Uudelleensijoitus tulisi tehdä luovutuksen verovuonna tai siitä seuraavana vuonna oman pääoman ehtoisena sijoituksena listaamattomaan yhtiöön. Hyödynnetään Iso-Britannian mallin kokemuksia.

Kannustetaan nuoria omistajia olemassa olevien yritysten jatkajiksi esimerkiksi luomalla ”Yrittäjäksi yritysostoilla” -valmennuskoulutusohjelma.

Lisätään laajalti myös englanninkielistä omistajanvaihdoksiin liittyvää tukitoimintaa sekä selkosuomeksi tarjolla olevaa materiaalia.